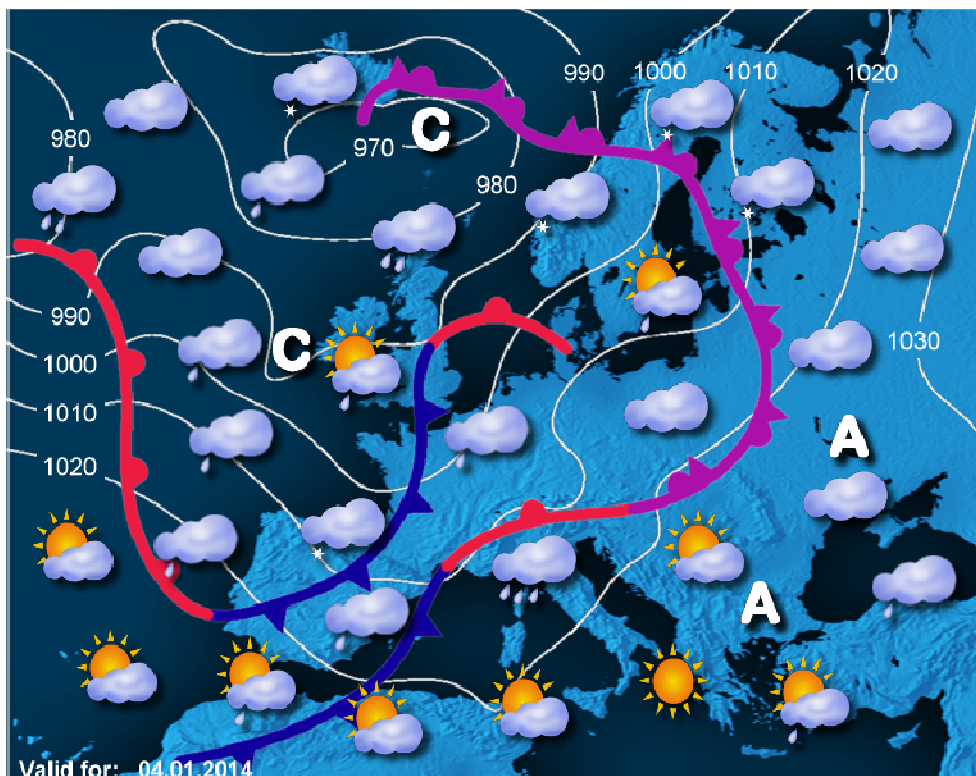

Obilne padavine 4. in 5. januarja 2014

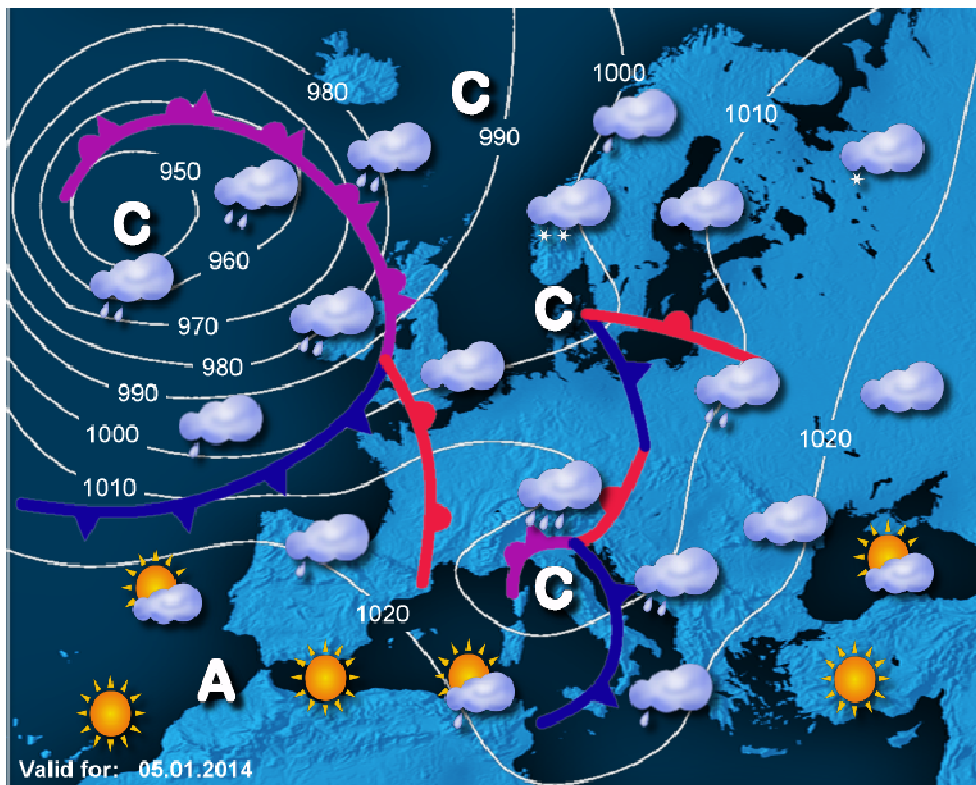
Splošna vremenska slika

V soboto, 4. januarja, se je iznad Atlantika pomikala globoka višinska dolina nad zahodno Evropo. Obsežen ciklon je bil nad vzhodnim Atlantikom in nad zahodno Evropo in se je počasi širil nad srednjo Evropo (slika 1). Prva vremenska fronta je v noči na nedeljo dosegla naše kraje. Pred njo je v višinah začel pihati močan jugozahodnik. Naslednja vremenska motnja je bila že precej blizu nad zahodnimi Alpami.

V nedeljo se je v višinah odcepilo jedro hladnega zraka nad severno Sredozemlje, kjer je nastal tudi plitev ciklon (slika 2). Ta je prehodno zaustavil vremensko fronto, ki je dosegla Jadran in zahodni Balkan. Jugozahodnik se je še okreplil, dotekal je vlažen zrak. Ozračje je bilo premešano in ledišče se je dvignilo do nadmorske višine okoli 2300 m. Ciklon z vremensko fronto se je začel hitreje umikati iznad severnega Jadrana in zahodnega Balkana šele v drugem delu noči na ponedeljek, 6. januarja, ko je potem čez dan nad nami nastal šibak anticiklon.

Slika 1. Vremenska slika nad Evropo 4. januarja zgodaj popoldne

Slika 2. Vremenska slika nad Evropo 5. januarja zgodaj popoldne

Vremenska opozorila

Zaradi napovedanega nenavdno obilnega deževja (slika 3) je Državna meteorološka služba 4. januarja dopoldne izdala naslednje opozorilo:

Od sobote dopoldne do nedelje zvečer bo ponekod v zahodni Sloveniji padlo od 70 do 120 l/m² padavin. Lokalno, predvsem v Posočju, tudi do 200l/m².

Opozorilo je bilo prvič osveženo ob 17. uri istega dne:

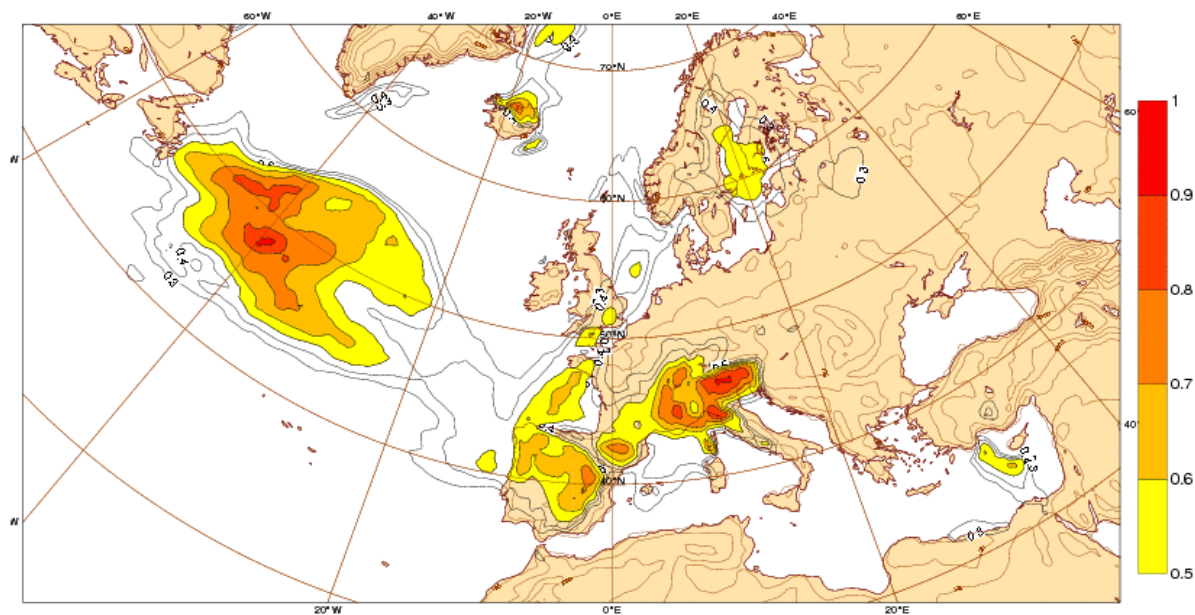
Danes je v slabih osmih urah v zgornjem Posočju skupaj padlo okoli 40 l/m² dežja, drugod po zahodni Sloveniji pa okoli 20 l/m².

Padavine se bodo ponoči okrepile. V noči na nedeljo in v nedeljo bo v zahodni Sloveniji padlo še od 50 do 100 l/m² dežja. Lokalno, predvsem v Posočju, do 180 l/m².

Zadnje opozorilo je bilo izdano naslednjega dne zjutraj:

V nedeljo bo predvsem v zahodni Sloveniji in Savinjskih Alpah padlo še od 30 do 60 l/m² dežja. Lokalno, predvsem v Posočju, še do 100 l/m².

V sistemu Meteoalarm je bil za nekatera območja izdan alarm druge (oranžno) ali tretje (rumeno) stopnje.

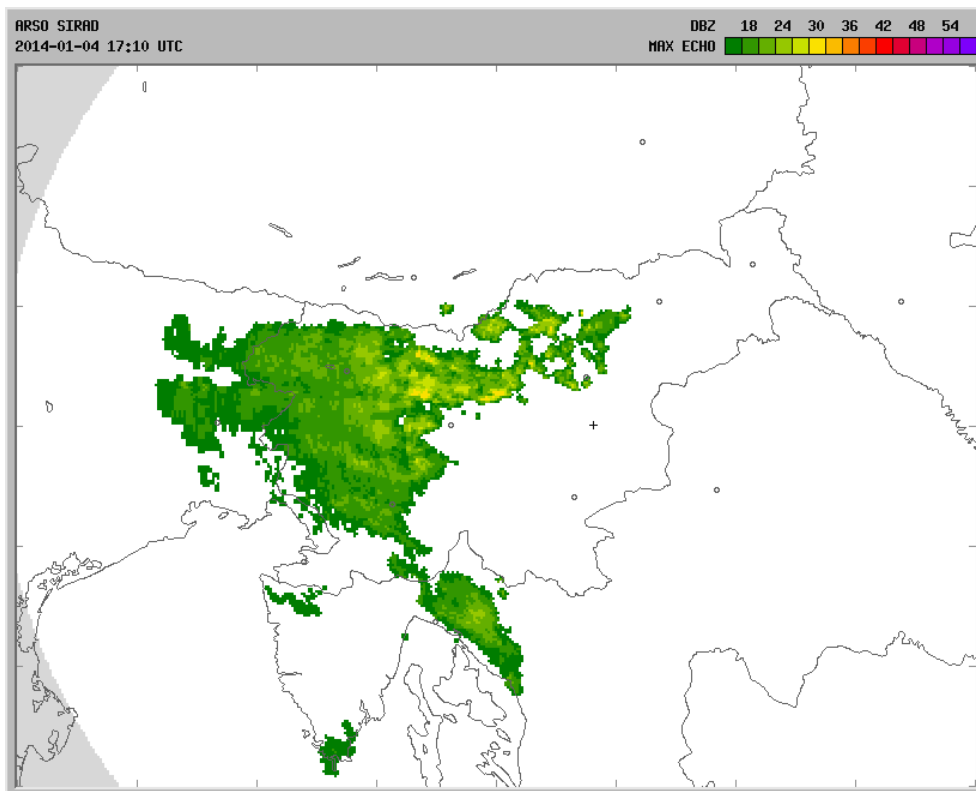
Slika 3. Indeks izjemnosti napovedane višine padavin za soboto, 4. januarja, na podlagi izračunov meteorološkega modela ECMWF. Z oranžnimi in rdečimi odtenki so označena območja z nenavadno visoko višino padavin. Lepo je viden izrazit maksimum nad severno Italijo in bližnjo okolico.

Razvoj vremena v Sloveniji

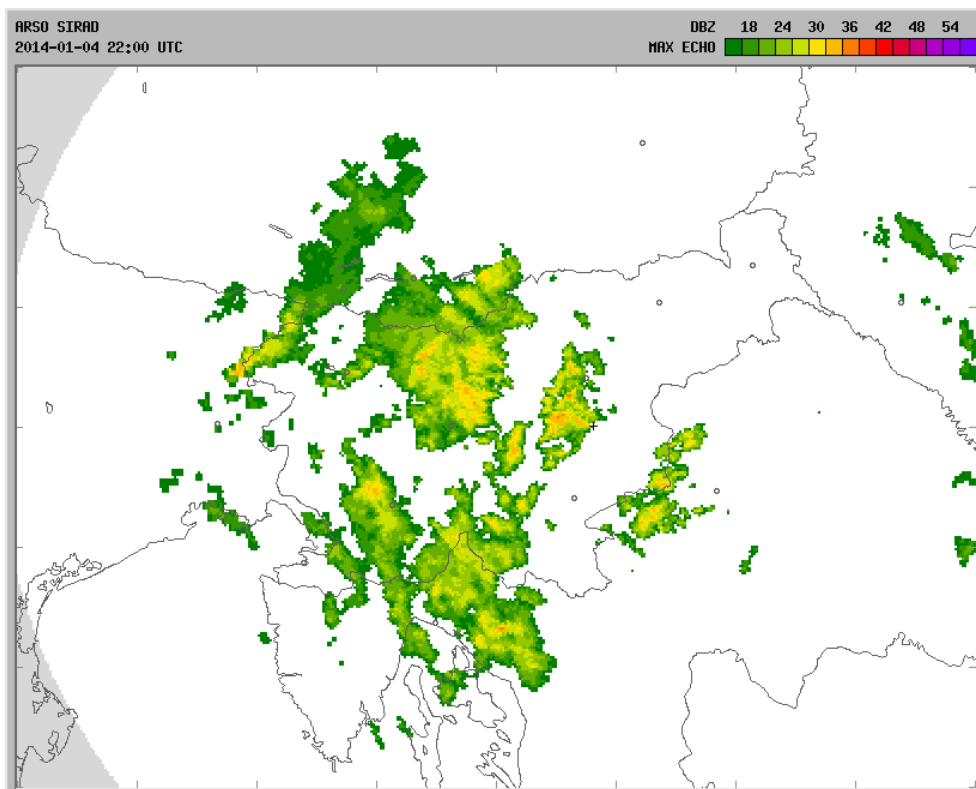
V soboto je zjutraj deževalo v zahodni Sloveniji, čez dan so se padavine krepile in zajele tudi osrednjo Slovenijo (slika 4). Do 20. ure je na Bovškem padlo skoraj 90 mm padavin, na Goriškem in v zahodnem delu Gorenjske pa od 20 do 30 mm (11–14). Suho ali brez omembe vrednih padavin je bilo v vzhodni polovici Slovenije. Padavine je ponekod spremljal okrepljen jugozahodni veter.

V noči na nedeljo so se padavine razširile še nad Koroško in nad osrednjo Slovenijo, medtem ko je bilo na vzhodu večinoma suho (slike 5–7). Na Bovškem je padlo še skoraj 120 mm, na Gorenjskem, Goriškem in deloma na Notranjskem od 30 do 60 mm, na Koroškem in v osrednji Sloveniji od 10 do okoli 20 mm. Precej toplo je bilo, meja sneženja se je dvignila visoko, občasno tudi nad 1600 m. Po prevetrenih nižinah je bilo izjemno toplo za začetek januarja; v Celju in Novem mestu se je segrelo do 14 °C.

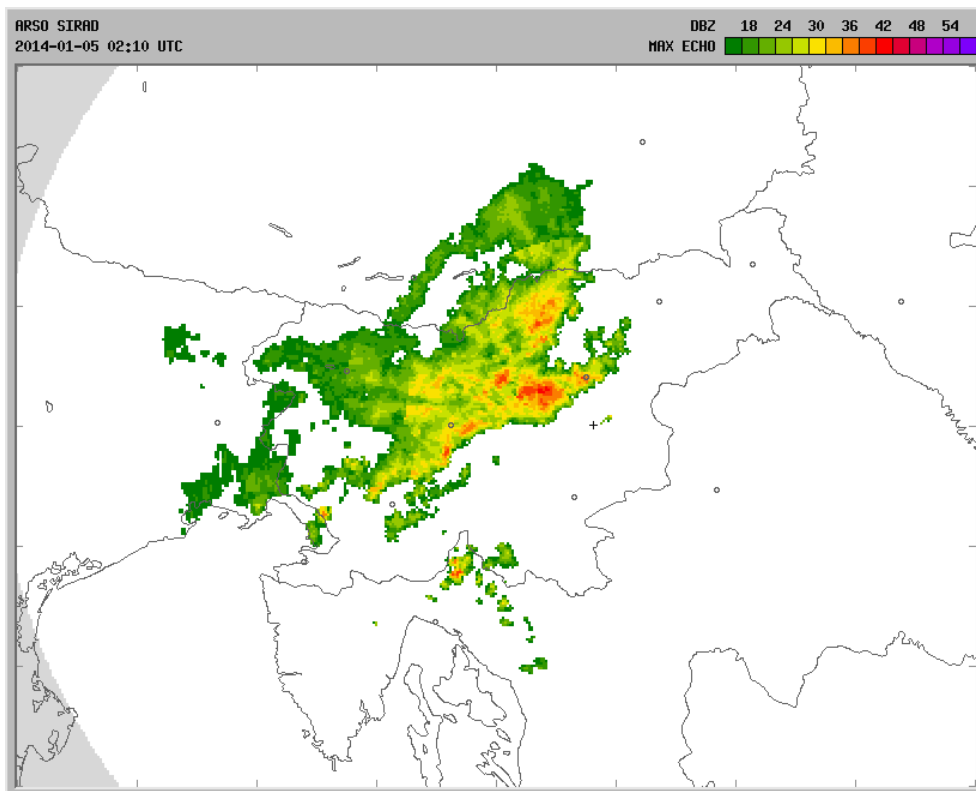
V nedeljo čez dan so padavine prehodno oslabele, a se nato spet nekoliko okrepile in se razširile proti vzhodu (slike 8–10). V zahodnih krajih niso bile več tako izrazite, saj je jugozahodnik počasi slabel, tudi vremenska fronta se je iznad Jadrana počasi pomikala proti vzhodu. Do večera je v Posočju in do meje z Avstrijo padlo večinoma med 30 in 50 mm padavin, proti Koroški okoli 20, drugje pa precej manj padavin. V noči na ponedeljek je bilo nekaj malega padavin le še v vzhodni Sloveniji. Ob obali je bilo v nedeljo sredi dneva zelo toplo, v Portorožu so namerili 16 °C.

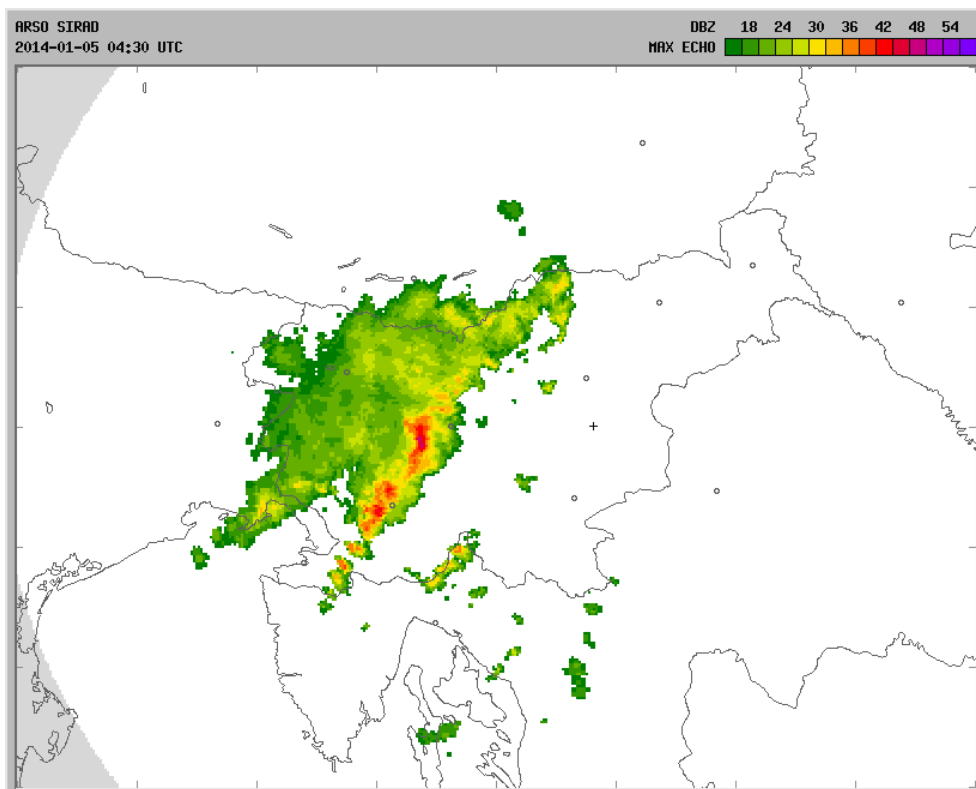
Slika 4. Največja radarska odbojnost padavin 4. januarja ob 18.10 po srednjeevropskem času.

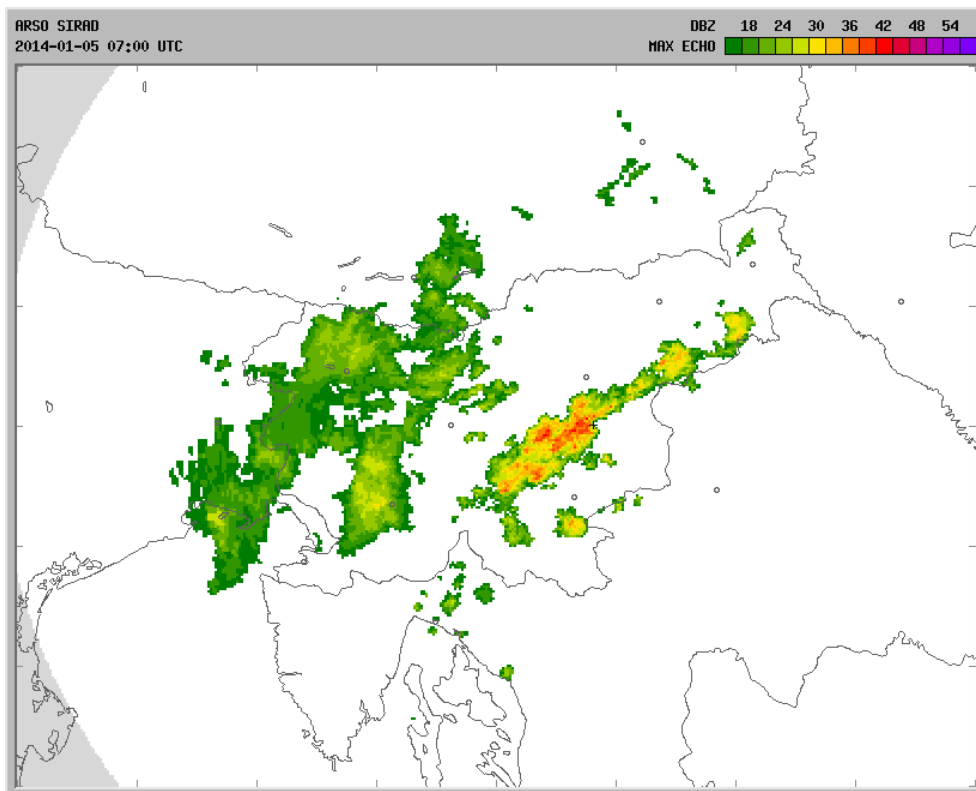
Slika 5. Največja radarska odbojnost padavin 4. januarja ob 23.00 po srednjeevropskem času.

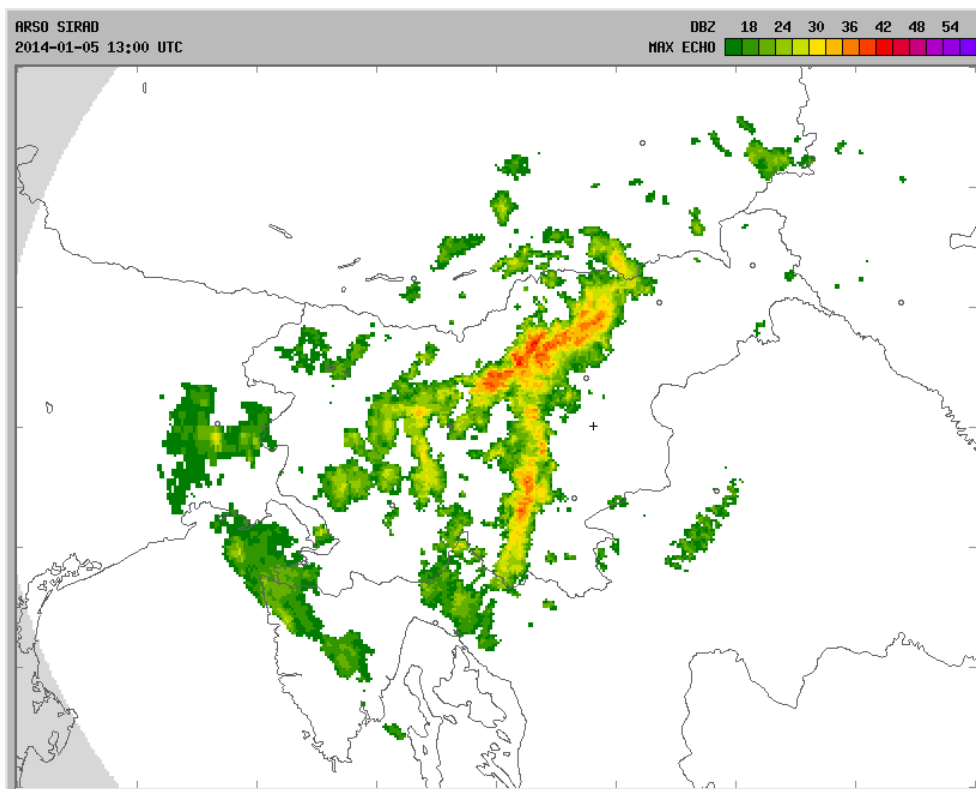
Slika 6. Največja radarska odbojnost padavin 5. januarja ob 3.10 po srednjeevropskem času.

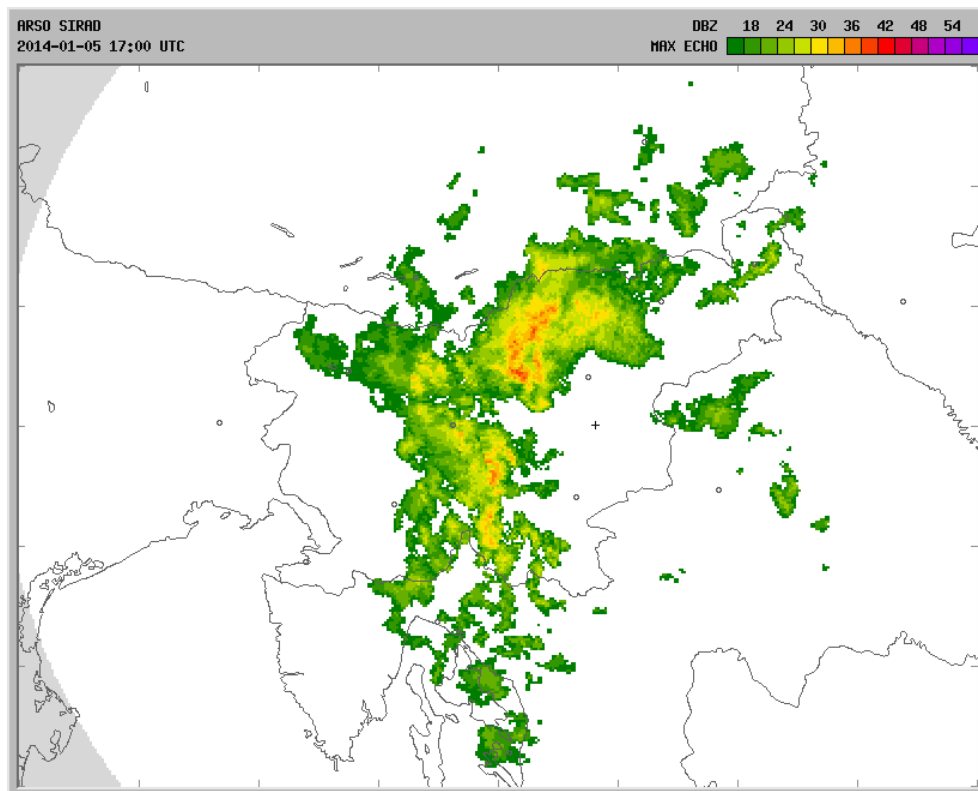
Slika 7. Največja radarska odbojnost padavin 5. januarja ob 5.30 po srednjeevropskem času.

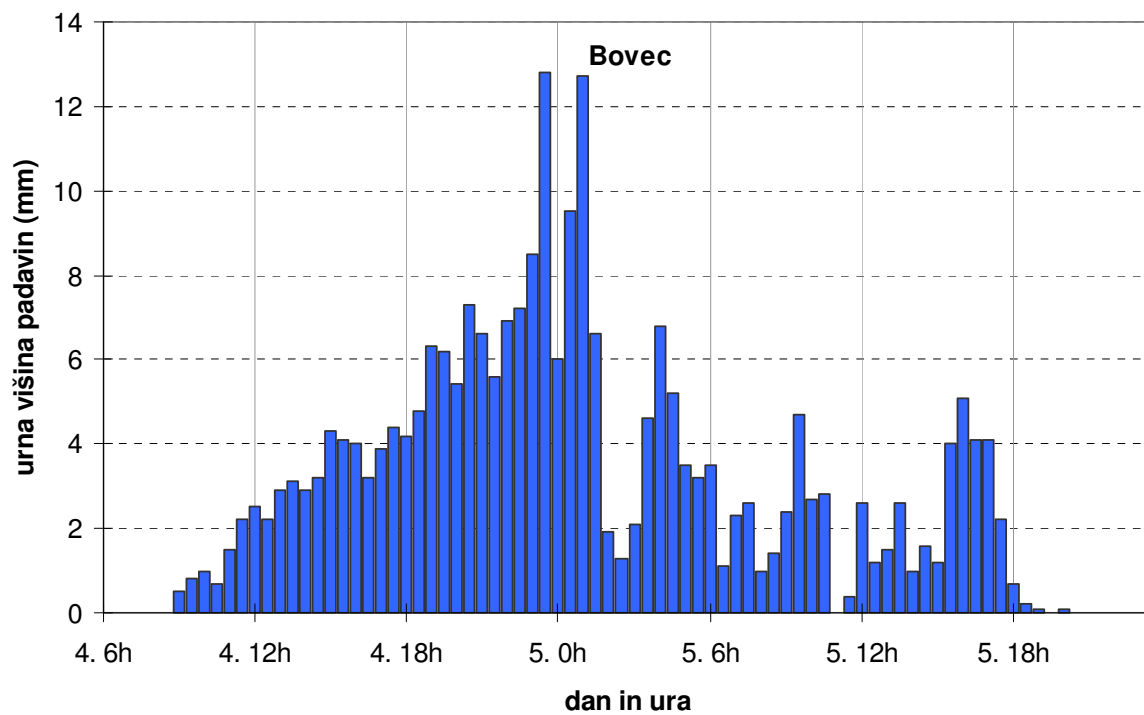
Slika 8. Največja radarska odbojnost padavin 5. januarja ob 8.00 po srednjeevropskem času.

Slika 9. Največja radarska odbojnost padavin 5. januarja ob 14.00 po srednjeevropskem času.

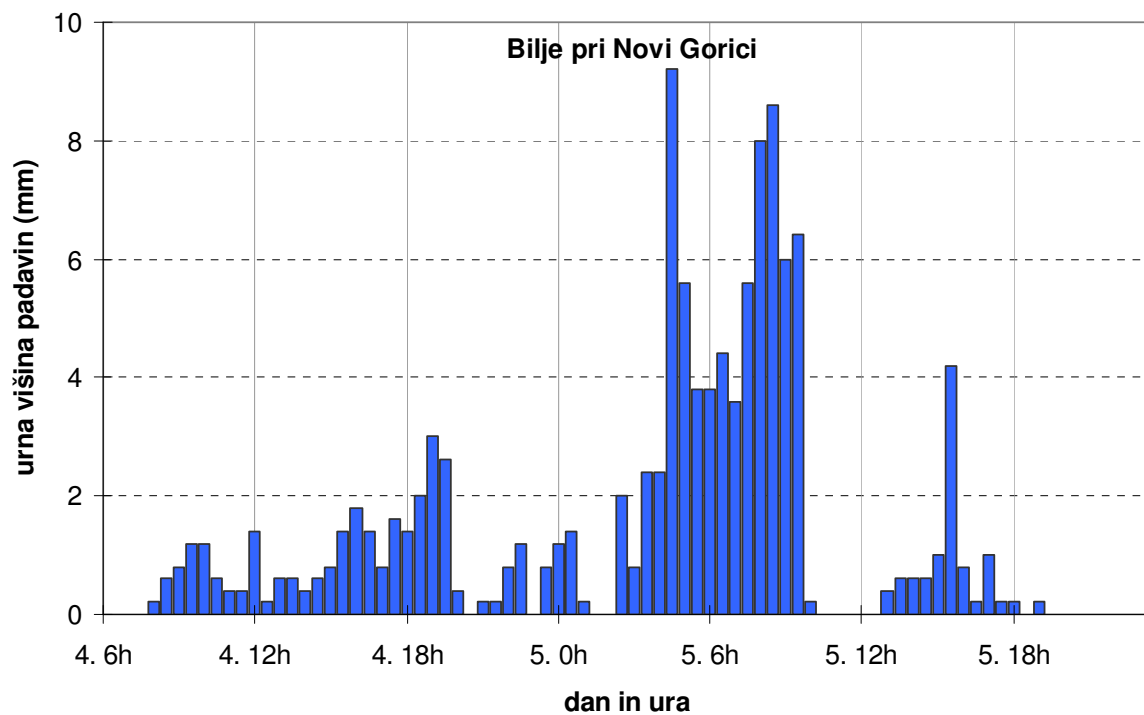

Slika 10. Največja radarska odbojnost padavin 5. januarja ob 18.00 po srednjeevropskem času.

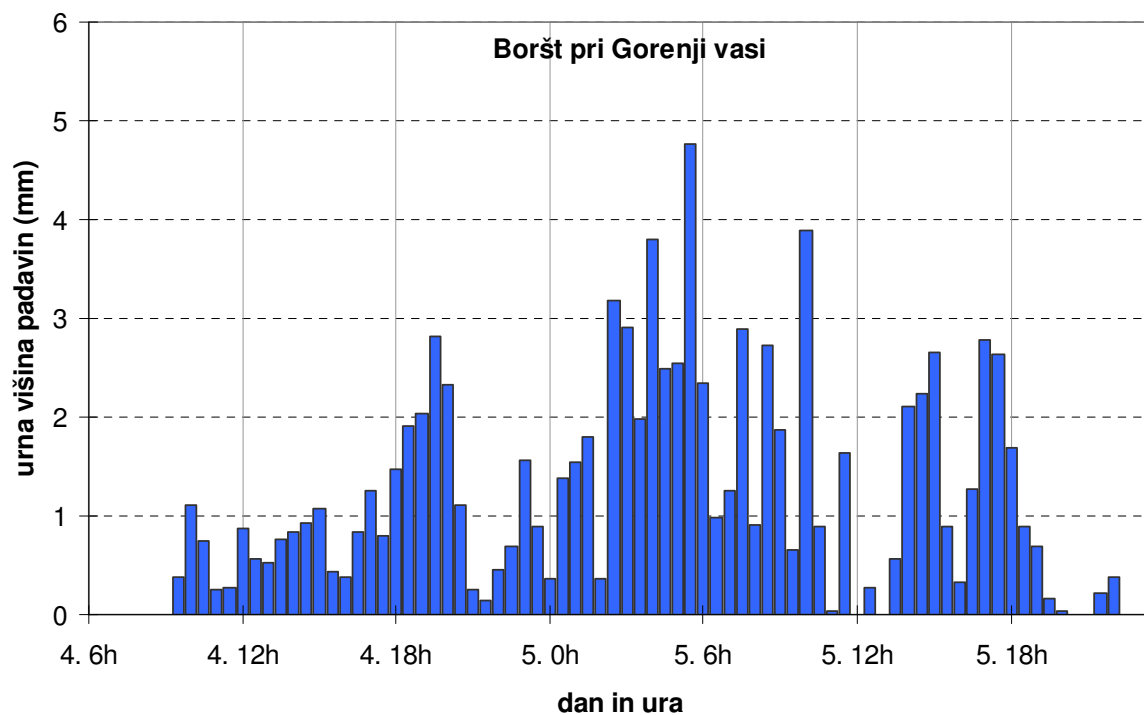

Slika 11. Časovni potek polurne višine padavin v Bovcu 4. in 5. januarja

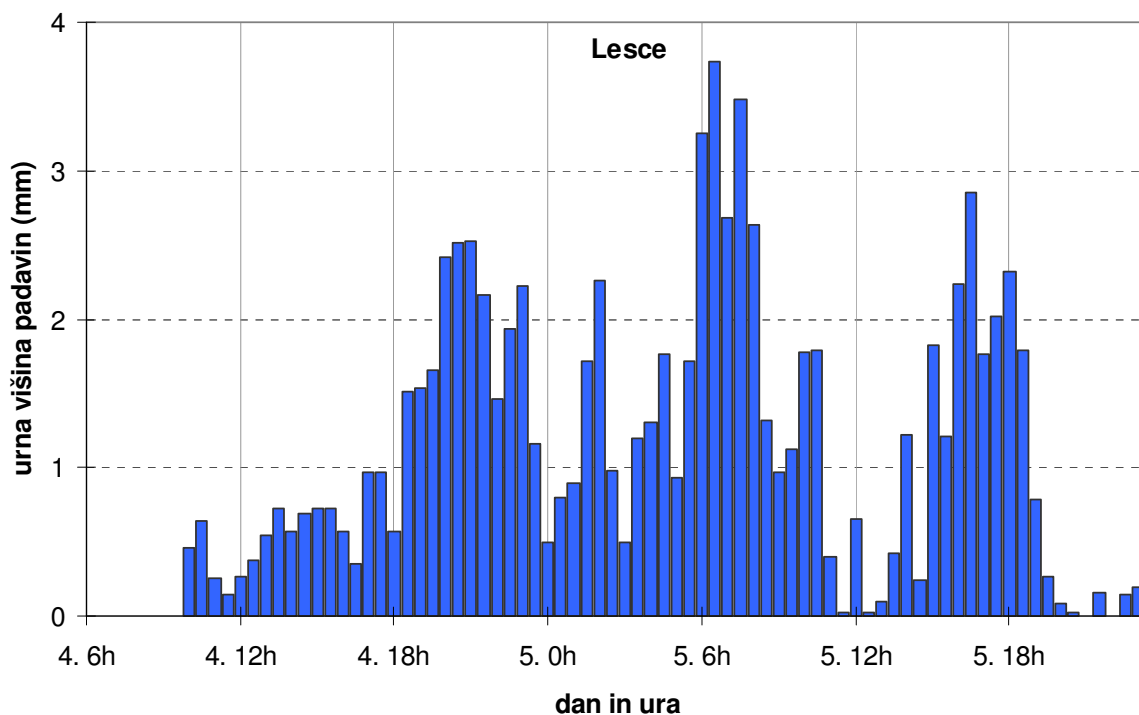

Slika 12. Časovni potek polurne višine padavin v Biljah pri Novi Gorici 4. in 5. januarja

Slika 13. Časovni potek polurne višine padavin v Borštu pri Gorenji vasi 4. in 5. januarja

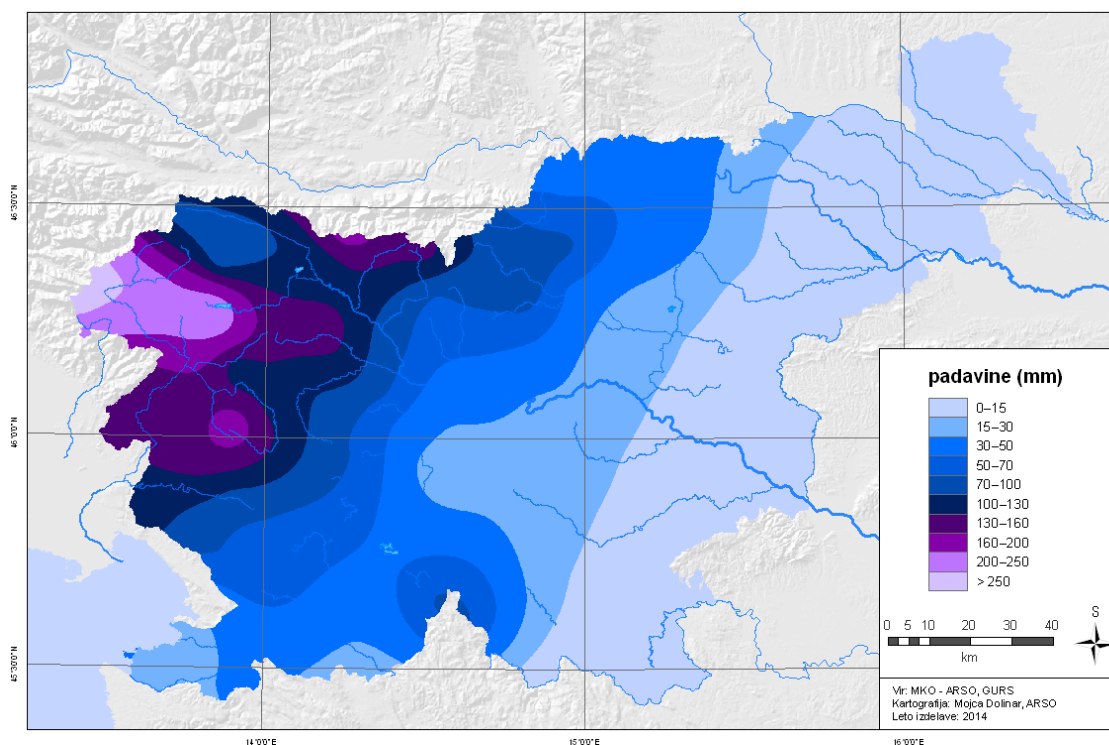

Slika 14. Časovni potek polurne višine padavin v Lescah 4. in 5. januarja

Višina padavin

Prostorska slika dvodnevne padavinske vsote kaže izratis višek v Alpah in zelo malo padavin na skrajnem vzhodu Slovenije (slika 15). Ponekod v Posočju je padlo precej nad 200 mm padavin, v večjem delu Slovenije od 5 mm do 200 mm, ponekod ob hrvaški meji pa je bilo dežja le za vzorec. V krajih z obilnimi padavinami je bilo več viškov, tudi v obliki nalivov (slike 11–14). Ponekod januarja v dveh dneh še nismo izmerili tako velike količine padavin (preglednica 1). Zaradi visoke meje sneženja je veliko novega snega zapadlo le v visokogorju. Na Kredarici je v dveh dneh zapadlo 78 cm novega snega, proti zahodu pa zaradi večje količine padavin tudi precej več.

Zlasti ob koncu januarja 1979 pa je bilo v Alpah večinoma precej več padavin, lokalno tudi okoli 500 mm. Takrat je Posočje in zgornji del povodja Save prizadela velika vodna ujma. Tokratne, sicer manj obilne padavine, so povzročile gmotno škodo v številnih občinah zahodne polovice Slovenije (slika 16).

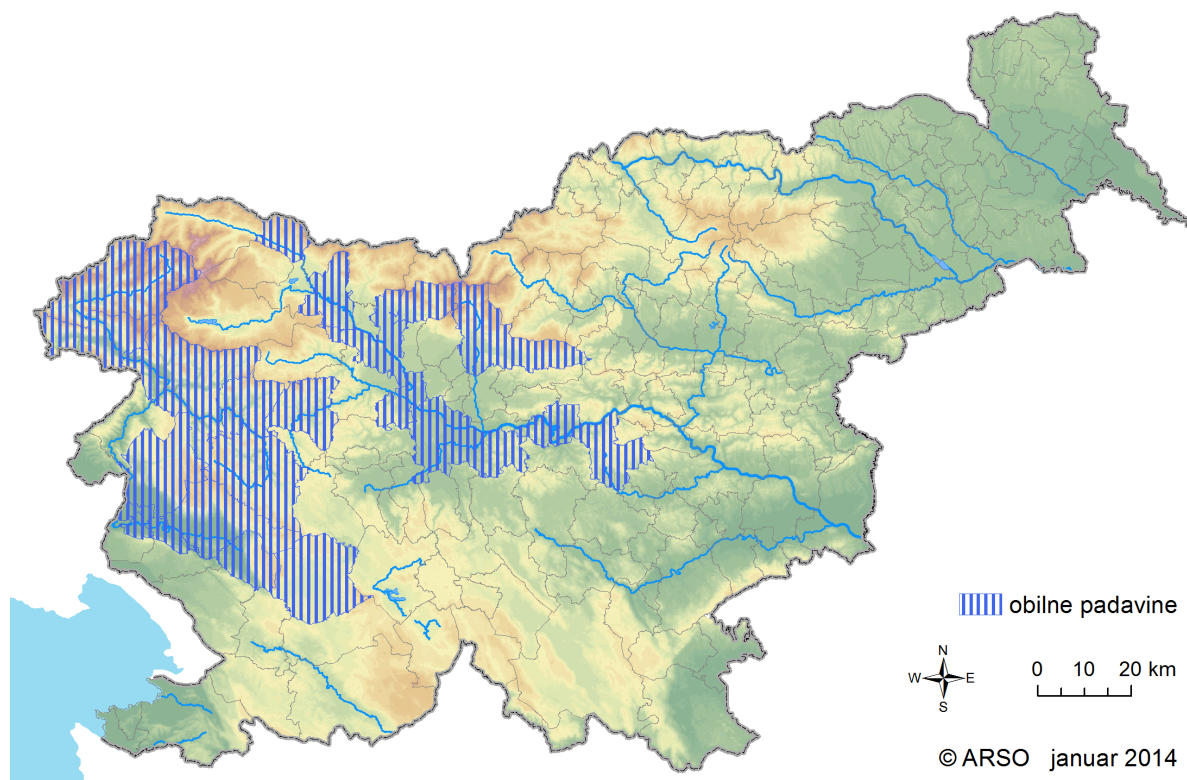

Slika 15. Dvodnevna (48-urna) višina padavin na podlagi meritev samodejnih in nekaterih opazovalnih meteoroloških postajah od 4. januarja zjutraj do 6. januarja zjutraj. Viri podatkov: ARSO, DHMZ, ZAMG, OSMER, OSMZ, Projekt Naravne nesreče brez meja (NH-WF), Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia – Protezione Civile

Preglednica 1. Višina padavin (mm) na izbranih meteoroloških postajah od 4. januarja zjutraj do 6. januarja zjutraj. Za primerjavo je podan januarski rekord skupaj z datumom konca dvodnevne obdobja. V zadnjem stolpcu je navedena dolžina merilnega niza v letih za januar do vključno leta 2013.

merilna postaja	padavine	januarski rekord	datum	dolžina meritev
Vogel ¹	261	469	29. 1. 1979	59
Bovec	250	445	29. 1. 1979	60
Soča	203	319	29. 1. 1979	65
Vojsko (nad Idrijo)	193	221	15. 1. 1969	53
Železniki	164	150	29. 1. 1979	66
Zgornje Jezersko	141	381	29. 1. 1979	62
Javorniški Rovt	131	182	29. 1. 1979	61
Plave	129	191	13. 1. 1978	66
Bilje	125	101	24. 1. 1985	51
Sela na Krasu ²	121	88	11.1.1979	53
Lesce ³	110	190	29.1.1979	50
Bukovo	105	156	29.1.1979	66
Žiri	103	115	29.1.1979	66
Rateče	95	140	29.1.1979	66
Kranj	95	104	29.1.1979	64
Gornji Grad	80	118	2.1.1962	62

Opombe: ¹ – skupaj z merilnim nizom postaje Dom na Komni, ² – skupaj z merilnim nizom postaje Opatje selo, ³ – skupaj z merilnim nizom postaje Radovljica

Slika 16. Karta občin z gmotno škodo zaradi obilnih padavin 4. in 5. januarja 2014. Vir podatkov: Dnevno-informativni bilten Uprave RS za zaščito in reševanje

Viri:

1. Arhiv radarskih slik Agencije RS za okolje
2. Dnevno-informativni bilten Uprave RS za zaščito in reševanje
3. Meteorološki arhiv Agencije RS za okolje
4. Trontelj, M., 1997. Kronika izrednih vremenskih dogodkov: XX. stoletje. Ljubljana, Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije, 138 str.

Pripravil: Urad za meteorologijo